
מהערכה מעצבת למחקר פעולה: תהליך בניית שותפות בין ארגון יהודי לערבי למען טיפול במפגעים סביבתיים

הלנה סינה דה-סביליה ועמית רוטמן

המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן

מטרות הפרזנטציה

□ לדון בתרומתו של מחקר פעולה לתהליך בניית שותפות בין ארגון יהודי לארגון ערבי

□ להציג תהליך של התפתחות המחקר: מהערכה מעצבת לשילוב אלמנטים של מחקר פעולה

□ לדון בהגדרות תפקידי צוות המחקר: מחקר, יעוץ ארגוני, הנחיית תהליך למידה?

מאפייני ההערכה בפרויקט הנוכחי: שלב א'

דגש על הערכה מעצבת

- בחינה של מטרות הפרויקט, יעדיו, תוכניות הפעולה ותהליכי הביצוע.

- למידה לגבי מודלים של שיתוף-פעולה בין ארגונים יהודים וערבים, ובין הארגונים לבין השטח (שלטון מקומי, תושבים)

תהליכי עבודה בהערכה ונושאי הממצאים

צוות ההערכה

- הרכב ויחסי הגומלין (הערכה משתפת)

דרכי עבודה

- שימוש בתצפיות, ראיונות עומק, קבוצות מיקוד וניתוח מסמכים
- משוב שוטף בזמן אמיתי

סוגיות עליהן נסבו הממצאים

- סבירות והתאמה של מטרות הפרויקט
- בחינת תהליכי ביצוע שוטפים
- לוחות זמנים ועמידה ביעדים
- מודל ההתערבות אשר ננקט במסגרת העבודה עם הרשויות
- טיבם של מנגנוני תיאום ותהליכי קבלת החלטות
- מערכות היחסים בין השותפים ובעלי עניין

מעבר מהערכה מעצבת למחקר פעולה: שלב ב'

□ גורמים

□ שינוי במטרות, יעדים ותוכניות עבודה: מעבר
מפרויקט למיזם

□ צורך להגדיר את אופי השותפות בין שלושת
הארגונים: הארגון היהודי הארגון הערבי והארגון
המממן

□ בניית שותפות "אמיתית" על בסיס יחסי אמון

□ הצורך להתגבר על בעיית עבודה משותפת מתוך
אינרציה (collaborative inertia): חלוץ השותפות
ממבוי סתום והנעתה לקראת פעולה תכליתית

מודל מושגי - שלב ב' של המחקר: מחקר פעולה

- שילוב מספר מטרות של מחקר פעולה
- למידה וקדום ההבנה של בעיה חברתית
- התמודדות עם בעיה חברתית: פתוח חלופות
- שיתוף-פעולה בין חוקרים, יזמים ומפעילי הפרויקט
- שילוב במקביל בין פונקציות שונות של תהליך החקירה
- מחקר, יעוץ, הנחיה ואפשרור : איסוף נתונים, התערבות, פתוח תיאוריה באורח אינדוקטיבי

שיטות, פעולות ונושאי הממצאים

- כלים ופעולות
- פגישות עבודה נפרדות עם כל שותף
- סדנאות וקבוצות מיקוד משותפות
- ניתוח מסמכים
- תקשורת אלקטרונית וטלפונית עם השותפים
- נושאי הממצאים והמלצות
- סוג ומאפייני השותפות
- מנגנוני ותהליכי תיאום וקישור בין השותפים
- בניית תוכנית אופרטיבית

מסקנות וסוגיות לדיון

- הדינאמיקה של מחקר המלווה שיתופי-פעולה בין יהודים לערבים
- הגדרות תפקידי צוות המחקר: מחקר? – איזה? יעוץ ארגוני? הנחיית תהליך למידה?
- מה למדנו על תהליך הפיתוח של שותפות בין ארגונית יהודית-ערבית? אילו תובנות הפקנו מתוך תהליך המחקר המשולב?